

VAISTAŽOLĖS

2020-ieji Eugenijos Šimkūnaitės metai

Darbą atliko 2gb klasės mokinė Monika Grigaitytė

Eugenija Šimkūnaitė

-
- Eugenija Šimkūnaitė farmacininė, žolininkė, dažnai buvo vadinama Lietuvos Žiniuone, Žolių karaliene, artimiausių draugų – Lietuvos Ragana. Jai pačiai labiausiai prie širdies buvo Raganos vardas. Net ekslibrisą turėjo – paparčių ir skruzdėlės fone ant šluotos jojanti ragana, pakilusi taip aukštai, kad net mėnulį dengė. Sukaupusi didžiulį žinių lobyną, žymioji žolininkė savitai ir subtiliai tomis žiniomis dalindavosi su žmonėmis. Jos paskaitų pasiklausyti ateidavo šimtai.

Pavadinimas

– Juozažolė (lot. *Hyssopus officinalis*)

Pavadinimas

- Pelynas, arba kartusis kietis, pelūnas, metėlis, kartėlis (lot. *Artemisia absinthium*)

Ligos ir negalavimai , kurie gydomi šiuo augalu

- **Juozažolėmis** patariama gydyti stenokardiją, skrandžio ir žarnyno ligas.
- **Juozažolės** gerina virškinamojo trakto darbą bei apetitą. Juozažolės antpilo, kaip organizmą stiprinančio vaisto, patariama gerti pagyvenusiems žmonėms. **Juozažolėmis** taip pat patariama gydyti lėtines viršutinių kvėpavimo takų ligas, astmą, neurozę bei pernelyg gausų prakaitavimą.
- **Juozažolių** antpilu bei nuoviru patariama plauti akis sergantiems konjunktyvitu, o ant ilgai negyjančių žaizdų dėti kompresus.

Ligos ir negalavimai , kurie gydomi šiuo augalu

- **Pelynas** yra labai kartus ir dažnai vartojamas kaip vaistinis augalas. Pagrindinė indikacija – esant virškinamo trakto sutrikimams. Vartojamas liaudies medicinoje nuo tulžies pūslės, kepenų ligų, kirmėlių. Vartojamas sumažėjus apetitui bei sergant kvėpavimo organų ligomis. 1 puodeliui reikia 1/2 šaukštelio žaliavos, gerti kelis kartus per dieną, likus pusei valandos iki valgio. Negalima perdozuoti, nes per didelė **pelynų** dozė gali sukelti vėmimą ir traukulius.

Vaistažolės rinkimo ir paruošimo būdas

- Vaistams patariama pjauti žydinčias **juozažolių** viršūnes kartu su lapais liepos mėnesio viduryje, o antrąjį derlių nuimti rugsėjo mėnesį.
- Pirmaisiais auginimo metais **juozažolės** patariama pjauti tik vieną kartą.
- Nupjautą žaliavą reikia džiovinti gerai perpučiamoje palėpėje ar pastogėje. Išdžiūvusią žaliavą reikia laikyti sausoje patalpoje.

Vaistažolės rinkimo ir paruošimo būdas

- Vaistinei žaliavai pjaunama 25 cm žydinčio augalo viršūnės su lapais ir nesumedėjusiais stiebais. **Pelynai** paskleidžiami ant ištiestos medžiagos ar popieriaus ir džiovinama saugant nuo saulės pastogėje, gerai vėdinamoje patalpoje arba džiovykloje (+40-45°C). Sudžiuvusi žaliava yra pilkšvai žalios spalvos, stipraus kvapo, kartaus skonio. Vartojimo laikas 2 metai.

Vienos ligos gydymo receptas

- Nustatyta, kad **pelyno** eterinis aliejus farmakologinėmis savybėmis artimas kamparui, todėl jis gerina širdies darbą, tonizuoja centrinę nervų sistemą.
- Namuose arbatai paruošti reikia vieno arbatinio šaukštelio žaliavos, kuri užpilama 2 stiklinėmis verdančio vandens. Uždengiama ir ekstrahuojama 20 min., perkošiama ir geriama pusę valandos prieš valgį po ketvirtį stiklinės 3 kartus per dieną. Vėsioje vietoje arbatą galima laikyti 2 paras.

Vienos ligos gydymo receptas

Reguliariai naudodami veido kaukę su **juozažolėmis** galite pastebimai sumažinti spuogų randus, raukšles ir kitus senėjimo požymius. Be to, pagerinsite kraujotaką ir nušveisite negyvas odos ląsteles. Šią kaukę lengva padaryti, ji gali būti naudojamas iki dviejų kartų per savaitę. Jums reikės: 1 šaukšto džiovintų **juozažolių** (10 g) 1 šaukšto žaliojo molio ar kaolino (baltojo molio) (10 g) 2 valgomųjų šaukštų avižų pieno (20 ml) Džiovintas **juozažolės** susmulkinkite iki miltelių. Sudėkite į dubenį ir užpilkite pakaitintą avižų pieną. Palaipsniui sudėkite molį ir mišinį maišykite su mediniu šaukštu iki vientisos masės. Kai kaukė yra šiek tiek sutirštės ir taps klampi, palikite ją dar pastovėti ir galite naudoti. Kaukę ant veido geriausia tepti prieš miegą, po šios kaukės nerekomenduojama bent kelias valandas būti saulėje. Palikite kaukę ant veido 20 minučių. Nuplaukite šiltu vandeniu

Nepageidaujami (šalutiniai) efektai

- nesaikingas **pelyno** vartojimas gali sukelti nervų sistemos sutrikimų, pasireiškiančių mąstymo sunkumais, rankų bei kojų tirpimu, nesugebėjimu sukonzentruoti dėmesį ir net paralyžiumi.

Nepageidaujami (šalutiniai) efektai

- **Juozažolės** sudėtyje yra pinokamfono, kuris didelėmis dozėmis gali sukelti traukulius.

Informacija apie farmacinį preparatą

- **Karčiojo kiečio (Pelyno)** arbata 50g
- Gamintojas : Karvelio įmonė
- Kaina apie 1.97 €

Informacija apie farmacini preparatą

- Ekologiška vaistinio isopo (**juozažolės**) žolė 30g
- Gamintojas : Jadvygos žolės
- Kaina apie 3.41 €

Kitos šio augalo panaudojimo sritys

- Žiupsnelį **pelyno** visuomet galima barstyti ant sumuštinių, košių, troškinių.
- Jei turite augintinių - kačiukų, šuniukų ar kitų - būtinai vartokite **pelyną** patys ir kas savaitę jo užbarstykite ant gyvūnų ėdalo.
- **Pelyno** nuoviru purškiame augalus nuo kenkėjų, o jo šaknys išskiria medžiagas, kurios slopina piktžolių augimą, todėl itin naudinga pelyną sodinti sode.

Kitos šio augalo panaudojimo sritys

- Juozažolė artojama įvairioms šviežių daržovių salotoms, žuvies, silkės, varškės, bulvių ir daržovių antriesiems patiekalams, padažams, marinatams paskaninti.
- Vaistinis isopas yra labai vertingas medingasis augalas. Iš jo surenkamas aukščiausios rūšies medus.
- – Vartojamas parfumerijos ir kosmetikos pramonėje.

Ačiū už dėmesį!

Gero savaitgalio!

